

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 29.7.2005
COM(2005)351 końcowy

2005/0140(CNS)

Wniosek dotyczący

DECYZJI RADY

w sprawie podpisania oraz tymczasowego stosowania umowy między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną dotyczącej pewnych aspektów usług lotniczych

Wniosek dotyczący

DECYZJI RADY

w sprawie zawarcia umowy między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną dotyczącej pewnych aspektów usług lotniczych

(przedstawione przez Komisję)

UZASADNIENIE

Międzynarodowe stosunki w dziedzinie lotnictwa między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi tradycyjnie są regulowane przez dwustronne umowy o usługach lotniczych wraz z załącznikami, zawierane między Państwami Członkowskimi a państwami trzecimi, a także przez inne dwustronne i wielostronne porozumienia między nimi.

W świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w sprawach C-466/98, C-467/98, C-468/98, C-471/98, C-472/98, C-475/98 oraz C-476/98, Wspólnota ma wyłączną kompetencję w wielu aspektach stosunków zewnętrznych w dziedzinie usług lotniczych. Trybunał Sprawiedliwości szczegółowo określił również prawo wspólnotowych przewoźników lotniczych do korzystania z prawa przedsiębiorczości na terytorium Wspólnoty, włączywszy w to prawo do wolnego od dyskryminacji dostępu do rynku.

Klauzule wyznaczania standardowo stosowane przez Państwa Członkowskie w ich dwustronnych umowach dotyczących usług lotniczych są niezgodne z prawem Wspólnoty. Umożliwiają one państwom trzecim odrzucenie, wycofanie lub zawieszenie pozwolenia lub upoważnienia wydanego danemu przewoźnikowi lotniczemu wyznaczonemu przez Państwo Członkowskie, który nie jest w wystarczającym stopniu własnością ani nie znajduje się pod skuteczną kontrolą Państwa Członkowskiego lub jego obywateli. Taka sytuacja została uznana za dyskryminację przewoźników wspólnotowych mających siedzibę na terytorium któregoś z Państw Członkowskich, którzy są własnością bądź znajdują się pod kontrolą obywateli innych Państw Członkowskich. Sytuacja ta jest niezgodna z art. 43 Traktatu, który gwarantuje obywatelom Państw Członkowskich korzystającym ze swobody przedsiębiorczości w innym przyjmującym Państwie Członkowskim traktowanie na równi z obywatelami przyjmującego Państwa Członkowskiego.

W następstwie wyroków Trybunału Sprawiedliwości, Rada w czerwcu 2003 r. upoważniła Komisję do otwarcia negocjacji z państwami trzecimi w sprawie zastąpienia niektórych postanowień obecnie obowiązujących umów dwustronnych umową wspólnotową¹.

Zgodnie z mechanizmami i dyrektywami zawartymi w Załączniku do decyzji Rady upoważniającej Komisję do otwarcia negocjacji z państwami trzecimi w sprawie zastąpienia pewnych postanowień obowiązujących umów dwustronnych umową wspólnotową, Komisja wynegocjowała umowę z Bośnią i Hercegowiną, która zastępuje pewne postanowienia obecnie obowiązujących umów dwustronnych dotyczących usług lotniczych między Państwami Członkowskimi a Bośnią i Hercegowiną. Artykuł 2 umowy zastępuje tradycyjnie stosowane klauzule wyznaczania wspólnotową klauzulą wyznaczania, umożliwiającą wszystkim przewoźnikom ze Wspólnoty korzystanie z prawa przedsiębiorczości. Artykuły 4 i 5 umowy odnoszą się do dwóch typów klauzul dotyczących spraw pozostających w kompetencji Wspólnoty. Artykuł 4 dotyczy opodatkowania paliwa lotniczego - kwestii, która została zharmonizowana na mocy dyrektywy Rady 2003/96/WE w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej, w szczególności jej art. 14 ust. 2. Artykuł 5 (ustalenie cen) rozwiązuje konflikt między obecnie obowiązującymi umowami dwustronnymi dotyczącymi usług lotniczych a rozporządzeniem Rady nr 2409/92 w sprawie taryf i stawek za usługi lotnicze, które uniemożliwia przewoźnikom z państw trzecich zdobycie pozycji

¹ Decyzja Rady nr 11323/03 z dnia 5 czerwca 2003 r. (dokument zastrzeżony)

liderów cenowych w dziedzinie usług lotniczych dotyczących przewozów ograniczonych do terytorium Wspólnoty.

Do Rady kieruje się prośbę o zatwierdzenie decyzji w sprawie podpisania i tymczasowego stosowania oraz zawarcia umowy między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną dotyczącej pewnych aspektów usług lotniczych, jak również o wyznaczenie osób upoważnionych do podpisania umowy w imieniu Wspólnoty.

Wniosek dotyczący

DECYZJI RADY

w sprawie podpisania oraz tymczasowego stosowania umowy między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną dotyczącej pewnych aspektów usług lotniczych

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 80 ust. 2 w powiązaniu z art. 300 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze,

uwzględniając wniosek Komisji²,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dnia 5 czerwca 2003 r. Rada upoważniła Komisję do otwarcia negocjacji z państwami trzecimi w sprawie zastąpienia pewnych postanowień obecnie obowiązujących umów dwustronnych umową wspólnotową.
- (2) Komisja wynegocjowała w imieniu Wspólnoty umowę z Bośnią i Hercegowiną dotyczącą pewnych aspektów usług lotniczych zgodnie z mechanizmami i dyrektywami zawartymi w Załączniku do decyzji Rady upoważniającej Komisję do otwarcia negocjacji z państwami trzecimi w sprawie zastąpienia pewnych postanowień obecnie obowiązujących umów dwustronnych umową wspólnotową.
- (3) Z zastrzeżeniem możliwości zawarcia wspomnianej umowy w późniejszym terminie, wynegocjowana umowa powinna być podpisana i tymczasowo stosowana,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ DECYZJĘ:

Artykuł

1. Z zastrzeżeniem zawarcia umowy w późniejszym terminie, niniejszym upoważnia się przewodniczącego Rady do wyznaczenia osoby lub osób uprawnionych do podpisania w imieniu Wspólnoty umowy między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną dotyczącej pewnych aspektów usług lotniczych.
2. Do czasu wejścia w życie umowy, będzie ona stosowana tymczasowo od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu, w którym strony wzajemnie notyfikowały zamknięcie procedur koniecznych do tego celu. Niniejszym upoważnia się przewodniczącego Rady do dokonania notyfikacji przewidzianej w art. 8 ust. 2 umowy.

² Dz.U. C , , z , str.

3. Tekst umowy stanowi załącznik do niniejszej decyzji.

Sporządzono w Brukseli,

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

Wniosek dotyczący

DECYZJI RADY

**w sprawie zawarcia umowy między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną
dotyczącej pewnych aspektów usług lotniczych**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 80 ust. 2 w powiązaniu z art. 300 ust. 2 akapit pierwszy zdanie pierwsze oraz art. 300 ust. 3 akapit pierwszy,

uwzględniając wniosek Komisji³,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego⁴,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Dnia 5 czerwca 2003 r. Rada upoważniła Komisję do otwarcia negocjacji z państwami trzecimi w sprawie zastąpienia pewnych postanowień obecnie obowiązujących umów dwustronnych umową wspólnotową.
- (2) Komisja wynegocjowała w imieniu Wspólnoty umowę z Bośnią i Hercegowiną dotyczącą pewnych aspektów usług lotniczych zgodnie z mechanizmami i dyrektywami zawartymi w Załączniku do decyzji Rady upoważniającej Komisję do otwarcia negocjacji z państwami trzecimi w sprawie zastąpienia pewnych postanowień obecnie obowiązujących umów dwustronnych umową wspólnotową.
- (3) Umowa została podpisana w imieniu Wspólnoty dnia [...] r., z zastrzeżeniem możliwości zawarcia jej w późniejszym terminie, zgodnie z decyzją Rady .../.../WE z dnia [...] r.⁵
- (4) Umowa powinna zostać zatwierdzona,

PRZYJMUJE NASTĘPUJĄCĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Umowa między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną dotycząca pewnych aspektów usług lotniczych zostaje zatwierdzona w imieniu Wspólnoty.

³ Dz.U. C , , z , str.

⁴ Dz.U. C , , z , str.

⁵ Dz.U. C , , z , str.

2. Tekst umowy stanowi załącznik do niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Niniejszym upoważnia się przewodniczącego Rady do wyznaczenia osoby uprawnionej do dokonania notyfikacji przewidzianej w art. 8 ust. 1 umowy.

Sporządzono w Brukseli,

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

ZAŁĄCZNIK

UMOWA między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną dotycząca pewnych aspektów usług lotniczych

WSPÓLNOTA EUROPEJSKA

z jednej strony oraz

BOŚNIA I HERCEGOWINA

z drugiej strony

(zwane dalej „Stronami”)

STWIERDZAJĄC, że dwustronne umowy dotyczące usług lotniczych zawarte między Państwami Członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Bośnią i Hercegowiną zawierają postanowienia sprzeczne z prawem Wspólnoty Europejskiej,

STWIERDZAJĄC, że Wspólnota Europejska ma wyłączną kompetencję w zakresie pewnych aspektów, które mogą zostać włączone do dwustronnych umów dotyczących usług lotniczych między Państwami Członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a państwami trzecimi,

STWIERDZAJĄC, że na podstawie prawa Wspólnoty Europejskiej przewoźnicy lotniczy z siedzibą w jednym z Państw Członkowskich mają prawo do wolnego od dyskryminacji dostępu do tras lotniczych między Państwami Członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a państwami trzecimi,

UWZGLĘDNIAJĄC umowy między Wspólnotą Europejską a niektórymi państwami trzecimi, przewidujące dla obywateli tych państw trzecich możliwość nabywania prawa własności przewoźników lotniczych posiadających licencje nadane zgodnie z prawem Wspólnoty Europejskiej,

UZNAJĄC, że niektóre postanowienia dwustronnych umów dotyczących usług lotniczych między Państwami Członkowskimi Wspólnoty Europejskiej a Bośnią i Hercegowiną, które są niezgodne z prawem Wspólnoty Europejskiej, muszą być doprowadzone do zgodności z tym prawem celem ustanowienia solidnej podstawy prawnej dla świadczenia usług lotniczych między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną, a także w celu zachowania ciągłości takich usług lotniczych,

STWIERDZAJĄC, że w ramach niniejszych negocjacji celem Wspólnoty Europejskiej nie jest zwiększenie ogólnego natężenia ruchu powietrznego między Wspólnotą Europejską a Bośnią i Hercegowiną ani naruszenie równowagi między przewoźnikami lotniczymi ze Wspólnoty a przewoźnikami lotniczymi z Bośni i Hercegowiny, ani negocjowanie zmian w postanowieniach obecnie obowiązujących umów dotyczących praw przewozowych,

UZGODNIŁY, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1
Postanowienia ogólne

1. Dla celów niniejszej Umowy określenie „Państwa Członkowskie” oznacza Państwa Członkowskie Wspólnoty Europejskiej.
2. Zawarte w umowach wymienionych w załączniku 1 odniesienia do obywateli Państwa Członkowskiego będącego stroną takiej umowy są rozumiane jako odniesienia do obywateli Państw Członkowskich Wspólnoty Europejskiej.
3. Zawarte w umowach wymienionych w załączniku 1 odniesienia do przewoźników lotniczych lub linii lotniczych pochodzących z Państwa Członkowskiego będącego stroną takiej umowy są rozumiane jako odniesienia do przewoźników lotniczych bądź linii lotniczych wyznaczonych przez to Państwo Członkowskie.

Artykuł 2
Wyznaczenie przez Państwo Członkowskie

1. Postanowienia zawarte w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu zastępują odpowiednie postanowienia w artykułach wymienionych odpowiednio w załączniku 2 lit. a) i b) w stosunku, odpowiednio, do wyznaczenia przez zainteresowane Państwo Członkowskie przewoźnika lotniczego, jego upoważnień oraz pozwoleń udzielonych przez Bośnię i Hercegowinę oraz odmowy, cofnięcia, zawieszenia, lub ograniczenia wspomnianych upoważnień lub pozwoleń udzielonych przewoźnikowi lotniczemu.
2. Po wyznaczeniu przez Państwo Członkowskie, Bośnia i Hercegowina udzieli odpowiednich upoważnień i pozwoleń w najkrótszym przewidzianym przez procedury terminie, pod warunkiem, że:
 - i. przewoźnik lotniczy ma w Państwie Członkowskim, które dokonało jego wyznaczenia, siedzibę zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę Europejską, oraz posiada ważne zezwolenie eksploatacyjne zgodnie z prawem Wspólnoty Europejskiej;
 - ii. Państwo Członkowskie odpowiedzialne za wydanie certyfikatu przewoźnika lotniczego sprawuje ciągłą, skuteczną kontrolę regulacyjną nad przewoźnikiem lotniczym, a w wyznaczeniu wymienione są jasno odpowiednie władze lotnicze; oraz
 - iii. przewoźnik lotniczy jest i pozostanie własnością, bezpośrednio bądź poprzez pakiet większościowy, Państw Członkowskich i/lub obywateli Państw Członkowskich i/lub innych państw wymienionych w załączniku 3 oraz/lub obywateli tych państw, i pozostanie pod skuteczną kontrolą tych państw i/lub obywateli.
3. Bośnia i Hercegowina może odmówić, cofnąć, zawiesić lub ograniczyć upoważnienia lub pozwolenia wydane przewoźnikowi lotniczemu wyznaczonemu przez Państwo Członkowskie jeżeli:
 - i. przewoźnik lotniczy nie ma w Państwie Członkowskim, które dokonało jego wyznaczenia, siedziby zgodnie z Traktatem ustanawiającym Wspólnotę

Europejską bądź nie posiada ważnego zezwolenia eksploatacyjnego zgodnie z prawem Wspólnoty Europejskiej;

- ii. Państwo Członkowskie odpowiedzialne za wydanie certyfikatu przewoźnika lotniczego nie sprawuje ciągłej skutecznej kontroli regulacyjnej nad przewoźnikiem lotniczym, lub w wyznaczeniu nie są wymienione jasno odpowiednie władze lotnicze; bądź
- iii. przewoźnik lotniczy nie jest własnością, bezpośrednio bądź poprzez pakiet większościowy, i nie znajduje się pod skuteczną kontrolą Państw Członkowskich lub/i obywateli Państw Członkowskich, i/lub innych państw wymienionych w załączniku 3 lub/i obywateli tych innych państw.

Wykonując swoje prawa wynikające z niniejszego ustępu Bośnia i Hercegowina powstrzyma się od dyskryminacji przewoźników pochodzących ze Wspólnoty ze względu na ich narodowość.

Artykuł 3

Prawa dotyczące kontroli regulacyjnej

1. Postanowienia zawarte w ust. 2 niniejszego artykułu uzupełniają artykuły wymienione w załączniku 2 lit. c).
2. Jeżeli Państwo Członkowskie wyznaczyło przewoźnika lotniczego, nad którym kontrolę regulacyjną sprawuje inne Państwo Członkowskie, prawa Bośni i Hercegowiny zgodnie z postanowieniami dotyczącymi bezpieczeństwa zawartymi w umowie między Państwem Członkowskim, które wyznaczyło danego przewoźnika lotniczego, a Bośnią i Hercegowiną będą miały również zastosowanie w stosunku do przyjmowania, wykonywania lub utrzymywania standardów bezpieczeństwa przez wspomniane inne Państwo Członkowskie oraz w stosunku do zezwolenia na prowadzenie działalności przez tego przewoźnika lotniczego.

Artykuł 4

Opodatkowanie paliwa lotniczego

1. Postanowienia zawarte w ust. 2 niniejszego artykułu uzupełniają odpowiednie przepisy artykułów wymienionych w załączniku 2 lit. d).
2. Nie naruszając wszelkich przeciwnych postanowień, żadne postanowienie umów wymienionych w załączniku 2 lit. d) nie będzie przeszkodą dla Państwa Członkowskiego w nałożeniu podatków, opłat specjalnych, należności celnych, opłat lub obciążeń na paliwo dostarczane na jego terytorium a przeznaczone do użytku w samolocie wyznaczonego przewoźnika pochodzącego z Bośni i Hercegowiny, który obsługuje trasy między punktem znajdującym się na terytorium tego Państwa Członkowskiego a innym punktem znajdującym się na terytorium tego lub innego Państwa Członkowskiego.

Artykuł 5
Oplaty przewozowe w ramach Wspólnoty Europejskiej

1. Postanowienia zawarte w ust. 2 niniejszego artykułu uzupełniają artykuły wymienione w załączniku 2 lit. e).
2. Opłaty należne za przewóz wyłącznie w obrębie Wspólnoty Europejskiej, nakładane przez przewoźnika lotniczego/przewoźników lotniczych wyznaczonego/wyznaczonych przez Bośnię i Hercegowinę zgodnie z umową wymienioną w załączniku 1 zawierającą postanowienie wymienione w załączniku 2 lit. e), będą regulowane prawem Wspólnoty Europejskiej.

Artykuł 6
Załączniki do umowy

Załączniki do niniejszej umowy są jej integralną częścią.

Artykuł 7
Przeglądy lub zmiany

Strony mogą w każdej chwili dokonać przeglądu lub zmienić niniejszą umowę w drodze wzajemnego porozumienia.

Artykuł 8
Wejście w życie i tymczasowe stosowanie

1. Niniejsza umowa wchodzi w życie po przekazaniu sobie wzajemnie przez Strony notyfikacji na piśmie stwierdzających, iż wewnętrzne procedury Stron niezbędne do wejścia w życie umowy zostały zakończone.
2. Nie naruszając postanowień ust. 1, Strony zgadzają się na tymczasowe stosowanie niniejszej umowy od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu, w którym Strony wzajemnie notyfikowały zakończenie procedur koniecznych do tego celu.
3. Umowy oraz inne ustalenia między Państwami Członkowskimi a Bośnią i Hercegowiną, które w dniu podpisania niniejszej umowy nie weszły jeszcze w życie i nie są tymczasowo stosowane, są wymienione w załączniku 1 lit. b). Niniejsza umowa stosuje się do wszystkich takich umów i ustaleń z dniem ich wejścia w życie lub z dniem rozpoczęcia ich tymczasowego stosowania.

Artykuł 9
Wygaśnięcie

1. W przypadku wygaśnięcia umowy wymienionej w załączniku 1, jednocześnie wygasają wszystkie przepisy niniejszej umowy mające zastosowanie do wygasającej umowy wymienionej w załączniku 1.

2. W przypadku wygaśnięcia wszystkich umów wymienionych w załączniku 1, jednocześnie wygasa niniejsza umowa.

W DOWÓD CZEGO, odpowiednio upoważnieni niżej podpisani złożyli swoje podpisy pod niniejszą umową.

Sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach w [...] , dnia [...] r. w językach: angielskim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim, włoskim i w oficjalnych językach Bośni i Hercegowiny. W razie rozbieżności pierwszeństwo przed innymi wersjami językowymi ma wersja angielska.

W IMIENIU WSPÓLNOTY EUROPEJSKIEJ:

W IMIENIU BOŚNI I HERCEGOWINY:

Wykaz umów, o których mowa w art. 1 niniejszej umowy

a) Umowy dotyczące usług lotniczych między Bośnią i Hercegowiną a Państwami Członkowskimi Wspólnoty Europejskiej, które w dniu podpisania niniejszej umowy były zawarte, podpisane lub/i tymczasowo stosowane

– Umowa o transporcie lotniczym między **Rządem Federalnym Austrii a Rządem Bośni i Hercegowiny**, podpisana w Sarajewie dnia 21 sierpnia 1998 r., zwana dalej w załączniku 2 „Umową Bośnia i Hercegowina – Austria”;

Ostatnio zmieniona Protokołem Ustaleń sporządzonym w Wiedniu dnia 23 stycznia 1996 r.

– Umowa o transporcie lotniczym między **Rządem Republiki Federalnej Niemiec a Rządem Bośni i Hercegowiny**, podpisana w Bonn dnia 10 maja 1995 r., zwana dalej w załączniku 2 „Umową Bośnia i Hercegowina – Niemcy”;

– Umowa o transporcie lotniczym między **Rządem Republiki Greckiej a Rządem Bośni i Hercegowiny**, podpisana w Atenach dnia 2 grudnia 2004 r., zwana dalej w załączniku 2 „Umową Bośnia i Hercegowina – Grecja”;

– Umowa o usługach lotniczych między **Rządem Republiki Węgierskiej a Rządem Bośni i Hercegowiny**, podpisana w Budapeszcie dnia 27 kwietnia 2004 r., zwana dalej w załączniku 2 „Umową Bośnia i Hercegowina – Węgry”;

– Umowa między **Królestwem Niderlandów a Federalną Ludową Republiką Jugosławii** dotycząca regularnych usług lotniczych, podpisana w Belgradzie dnia 13 marca 1957 r., zwana dalej w załączniku 2 „Umową Bośnia i Hercegowina – Niderlandy”;

– Umowa o transporcie lotniczym między **Polską Rzeczpospolitą Ludową a Federalną Ludową Republiką Jugosławii**, podpisana w Warszawie dnia 14 listopada 1955 r., zwana dalej w załączniku 2 „Umową Bośnia i Hercegowina – Polska”;

– Umowa między **Republiką Słowenii a Republiką Bośni i Hercegowiny** dotycząca regularnych usług lotniczych, podpisana w Sarajewie dnia 19 stycznia 1996 r., zwana dalej w załączniku 2 „Umową Bośnia i Hercegowina – Słowenia”;

b) Umowy dotyczące usług lotniczych i inne porozumienia parafowane lub podpisane między Rządem Bośni i Hercegowiny a Państwami Członkowskimi Wspólnoty Europejskiej, które w dniu podpisania niniejszej umowy nie weszły jeszcze w życie i nie były tymczasowo stosowane

– Umowa między **Rządem Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej a Radą Ministrów Bośni i Hercegowiny** dotycząca usług lotniczych, parafowana w Londynie dnia 14 marca 2003 r., zwana dalej w załączniku 2 „Umową Bośnia i Hercegowina – Zjednoczone Królestwo”;

Umowa powinna być odczytywana w zestawieniu z Protokołem Ustaleń sporządzonym w Londynie dnia 14 marca 2003 r. i w Sarajewie dnia 21 marca 2003 r.

Wykaz artykułów zawartych w umowach wymienionych w załączniku 1, o których mowa w artykułach od 2 do 5 niniejszej umowy

a) Wyznaczenie przez Państwo Członkowskie:

- Artykuł 3 ust. 5 Umowy Bośnia i Hercegowina – Austria;
- Artykuł 3 ust. 4 Umowy Bośnia i Hercegowina – Niemcy;
- Artykuł 3 ust. 2 Umowy Bośnia i Hercegowina – Grecja;
- Artykuł 4 ust. 4 lit. a) Umowy Bośnia i Hercegowina – Węgry;
- Artykuł 2 Umowy Bośnia i Hercegowina – Polska;
- Artykuł 3 ust. 4 Umowy Bośnia i Hercegowina – Słowenia;
- Artykuł 4 Umowy Bośnia i Hercegowina – Zjednoczone Królestwo.

b) Odmowa, cofnięcie, zawieszenie lub ograniczenie upoważnień lub pozwoleń:

- Artykuł 4 ust. 1 lit. a) Umowy Bośnia i Hercegowina – Austria;
- Artykuł 4 Umowy Bośnia i Hercegowina – Niemcy;
- Artykuł 4 ust. 1 lit. a) Umowy Bośnia i Hercegowina – Grecja;
- Artykuł 5 ust. 1 lit. a) ppkt. i) Umowy Bośnia i Hercegowina – Węgry;
- Artykuł 3 ust. 1 Umowy Bośnia i Hercegowina – Niderlandy;
- Artykuł 4 ust. 1 lit. a) Umowy Bośnia i Hercegowina – Słowenia;
- Artykuł 5 Umowy Bośnia i Hercegowina – Zjednoczone Królestwo.

c) Kontrola regulacyjna:

- Artykuł 7 Umowy Bośnia i Hercegowina – Grecja;
- Artykuł 16 Umowy Bośnia i Hercegowina – Węgry;
- Artykuł 14 Umowy Bośnia i Hercegowina – Zjednoczone Królestwo.

d) Opodatkowanie paliwa lotniczego:

- Artykuł 7 Umowy Bośnia i Hercegowina – Austria;
- Artykuł 6 Umowy Bośnia i Hercegowina – Niemcy;
- Artykuł 10 Umowy Bośnia i Hercegowina – Grecja;

- Artykuł 8 Umowy Bośnia i Hercegowina – Węgry;
- Artykuł 9 Umowy Bośnia i Hercegowina – Niderlandy;
- Artykuł 6 Umowy Bośnia i Hercegowina – Polska;
- Artykuł 6 Umowy Bośnia i Hercegowina – Słowenia;
- Artykuł 8 Umowy Bośnia i Hercegowina – Zjednoczone Królestwo.

e) Opłaty za przewóz w obrębie Wspólnoty Europejskiej:

- Artykuł 11 Umowy Bośnia i Hercegowina – Austria;
- Artykuł 10 Umowy Bośnia i Hercegowina – Niemcy;
- Artykuł 13 Umowy Bośnia i Hercegowina – Grecja;
- Artykuł 11 Umowy Bośnia i Hercegowina – Węgry;
- Artykuł 7 Umowy Bośnia i Hercegowina – Niderlandy;
- Artykuł 7 Umowy Bośnia i Hercegowina – Polska;
- Artykuł 13 Umowy Bośnia i Hercegowina – Słowenia;
- Artykuł 7 Umowy Bośnia i Hercegowina – Zjednoczone Królestwo.

Wykaz innych państw, o których mowa w art. 2 niniejszej umowy

- a) **Republika Islandii** (w związku z Porozumieniem o Europejskim Obszarze Gospodarczym);
- b) **Księstwo Lichtensteinu** (w związku z Porozumieniem o Europejskim Obszarze Gospodarczym);
- c) **Królestwo Norwegii** (w związku z Porozumieniem o Europejskim Obszarze Gospodarczym);
- d) **Konfederacja Szwajcarska** (w związku z umową między Wspólnotą Europejską a Konfederacją Szwajcarską w sprawie transportu lotniczego).